

เครื่องทุ่น เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุมีหลายประเภท ได้แก่

1. เครื่องมือกล เช่น เครื่องตัดหญ้า เครื่องเชื่อมโลหะ เครื่องตัดโลหะ เครื่องตัดแกนเจาะ และเครื่องสูบน้ำ เป็นต้น
2. เครื่องมือเกษตร เช่น มีดดาบหญ้า ฆอบ เสียม พลั่ว ชะแลง เครื่องพ่น ยาฆ่าแมลง และกรรไกรตัดกิ่งไม้ เป็นต้น
3. เครื่องมือช่าง เช่น สว่านไฟฟ้า เลื่อย ไขไฟฟ้า หัวแรงไฟฟ้า ค้อน กบ และสิ่ว เป็นต้น
4. เครื่องมือกลุ่มวิชาคหกรรม เช่น มีด ทุบ แก๊สทุ้ม น้ำมัน และเครื่องอบไฟฟ้า เป็นต้น
5. เครื่องมือในการทดลองวิทยาศาสตร์ พลุทดลอง สารเคมี และตะเกียงแอลกอฮอล์ เป็นต้น
6. อุปกรณ์กีฬา เช่น เปตอง แหวน จักร ปืนปлойตัวนักกีฬา ลูกพุ่มน้ำหนัก และอุปกรณ์วิ่งข้ามรั้ว เป็นต้น

แนวทางการดำเนินการ

1. ตรวจสอบเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีสภาพดี รวมทั้งกำหนดระยะเวลาในการบำรุงรักษาตรวจสอบ ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งานอยู่เสมอ
2. ห้ามใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในสภาพชำรุด
3. จัดทำคู่มือการใช้ การบำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในแต่ละประเภท
4. ครูต้องแนะนำ สาธิต และควบคุมการใช้ อย่างถูกต้องตามประเภทของอุปกรณ์ จัดทำ

แนวปฏิบัติและข้อควรระวังในการใช้เครื่องมือติดไว้ในห้องปฏิบัติการ ตัวอย่างเช่น

4.1 ตะไบ วิธีการใช้ตะไบอย่างปลอดภัย

- 1) อย่าใช้ตะไบที่ไม่มีด้าม
- 2) ควรใช้แปรงลวดในการทำความสะอาดระอตรองพื้นตะไบ
- 3) ตะไบเป็นเหล็กที่เปราะ อย่าใช้จัดสิ่งของ
- 4) อย่าใช้ค้อนตอกบนตะไบ เพราะตะไบอาจจะแตกกระจายเป็นอันตรายต่อร่างกาย
- 5) ควรใช้ผ้าทำความสะอาดชิ้นงานที่ทำการตะไบเสร็จแล้ว ไม่ควรใช้มือเปล่า

4.2 ค้อน วิธีการใช้ค้อนอย่างปลอดภัย

- 1) ในขณะที่ใช้ค้อนให้ระวังข้อมือ กระแทกกับชิ้นงาน
- 2) ค้อนที่จะนำมาใช้งานต้องตรวจสอบให้ตีว่าหัวค้อนและด้ามค้อนยึดติดกันแน่น
- 3) อย่าใช้ค้อนสองอันตีกระทบกัน เพราะเมื่อกระทบกันแรงๆ อาจจะแตกเป็นสะเก็ดกระเด็นออกมาได้

4) ถ้าค้อนกระทบกับชิ้นงานแล้ว
แหลบ อาจเป็นอันตรายได้

5) ในการวางค้อนบนเก้าอี้หรือโต๊ะ
ทำงานต้องระมัดระวังเพราะถ้าหล่นลงมา อาจ
ทำให้ได้รับอันตรายได้

4.3 เลื่อยมือ วิธีการใช้ใบเลื่อยอย่าง
ปลอดภัย

1) ในการยัดใบเลื่อยเข้ากับโครงเลื่อย
จะต้องให้ตึงพอดี

2) อย่าทดสอบความคมของใบเลื่อย
โดยการลากนิ้วมือลงไปบนฟันเลื่อย

3) เก็บเลื่อยในลักษณะที่เอื้อมมือไป
หยิบ แล้วมือไม่โดนฟันเลื่อย

4) อย่าใช้มือไปบนรอยเลื่อยบนชิ้นงาน
เพราะวาร์รอยเลื่อยบนชิ้นงานมีความคมมาก

5) ใบเลื่อยมีความแข็งแต่เปราะ
ดังนั้น ถ้าใบเลื่อยหักขณะที่กำลังปฏิบัติ
งานอาจจะกระเด็นออกจากโครงเลื่อย จึงต้อง
ระมัดระวังด้วยการสวมแว่นนิรภัย

5. กำกับ ติดตาม ดูแลนักเรียนในการใช้
เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับ
ประเภทของกิจกรรม

6. จัดเก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ และ
อุปกรณ์ในที่เก็บทุกครั้งอย่างเป็นระเบียบและ
ปลอดภัย

7. ในกรณีที่ เป็นสารเคมีหรือวัตถุมีพิษ
การเก็บต้องมีตู้ ภาชนะเฉพาะ ควบคุมอุณหภูมิ
แสดงตามคู่มือ ส่วนการใช้ครูต้องควบคุมตลอด
เวลา และติดตั้งอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย
ตามความจำเป็น

8. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพ
ไว้อย่างชัดเจนเป็นระบบ อย่างสม่ำเสมอ

9. ซ่อมแซมเครื่องมือ เครื่องใช้ และ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะ
ใช้งานอยู่เสมอ

10. จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ และ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ทดแทนที่ชำรุดจนใช้การไม่ได้

11. เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐม
พยาบาลนำส่งสถานพยาบาล และรายงาน
ผู้บังคับบัญชาทราบ

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ปฐมพยาบาลเบื้องต้น/นำส่งโรงพยาบาล
2. รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
3. แจ้งผู้ปกครองทราบ
4. โรงเรียนให้การดูแลช่วยเหลือตาม

ความเหมาะสม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- โรงพยาบาล
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ผู้ปกครอง

5 อุบัติเหตุจากการเดินทางไป - กลับ ระหว่างบ้านและสถานศึกษา

รัฐบาลได้กำหนดให้เรื่องความปลอดภัยทางถนนเป็นวาระแห่งชาติ และมอบหมายให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันคุ้มครองป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ต่อมาคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2553 ได้ให้ความสำคัญกับแนวทางการดำเนินการตามกรอบปฏิญญาโมสโก กำหนดให้ปี พ.ศ. 2554 - 2563 เป็นทศวรรษแห่งความปลอดภัยทางถนน โดยมีเป้าหมายลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนต่ำกว่า 10 คน ต่อประชากร 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2563 โดยกำหนดแนวทาง การดำเนินงานด้านความปลอดภัยทางถนนตามกรอบของ 5 เสาหลัก แห่งความปลอดภัยขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งประกอบด้วย

- เสาหลักที่ 1 การบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนน
- เสาหลักที่ 2 ถนนและการสัญจรอย่างปลอดภัย
- เสาหลักที่ 3 ยานพาหนะที่ปลอดภัย
- เสาหลักที่ 4 การใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย
- เสาหลักที่ 5 การตอบสนองหลังเกิดอุบัติเหตุ

ปัจจุบันอุบัติเหตุทางถนนที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 เกิดจากพฤติกรรมของผู้ใช้รถใช้ถนนที่ไม่ถูกต้องทำให้คนไทยเสียชีวิตในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข พบว่าจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในปี 2553 มีจำนวน 13,766 คน ส่วนใหญ่เป็น

กลุ่มผู้อายุระหว่าง 15 - 29 ปี จำนวน 4,534 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32.94 ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา และคนวัยทำงาน ดังนั้น กรมการขนส่งทางบกจึงได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีการประกวดผลงานของสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการและมีผลสัมฤทธิ์แล้วในเรื่องการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยทางถนนของสถานศึกษาทั่วประเทศ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9,478 แห่ง และสถานศึกษาของเอกชน จำนวนประมาณ 100 แห่ง ทั้งนี้ ได้ตั้งเป้าหมายที่จะจัดให้มีการประกวดสถานศึกษา ดังกล่าวได้ครบถ้วนทุกแห่งภายใน 3 ปี โดยในปี 2556 จะจัดให้มีการประกวดฯ ในกลุ่มสถานศึกษาที่มีความพร้อมก่อนจำนวน 3,200 แห่ง และในปี 2557-2558 จะดำเนินการจัดประกวดฯ สถานศึกษาที่เหลือต่อไป

นักเรียนต้องเดินทางไป - กลับ ระหว่างบ้านและสถานศึกษาด้วยวิธีที่แตกต่างกัน ซึ่งการเดินทางในบางครั้งนักเรียนอาจได้รับ อุบัติเหตุจากการไม่ระมัดระวังเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องสูญเสียชีวิต อวัยวะ และทรัพย์สิน

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนได้รับอุบัติเหตุจากการเดินทางไปสถานศึกษาและกลับบ้านส่วนใหญ่มากจากการเดินทางโดยทางเท้า ยานพาหนะทางบก และยานพาหนะทางน้ำ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1) การเดินทางเท้าของนักเรียน

1.1. สถานศึกษา ผู้ปกครอง และ ชุมชน ต้องร่วมกันจัดทำคู่มือกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสัตว์ คนร้าย หรือ ยานยนต์ที่ใช้เส้นทางร่วมกัน

1.2. สถานศึกษาจัดระบบรักษาความปลอดภัยในการเดินทางทั้ง 4 ลักษณะ คือนักเรียน ควบคุมกันเอง ครู ชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยกำหนดความรับผิดชอบอย่างชัดเจน เช่น นักเรียนเดินแถวถือธงไป - กลับ สถานศึกษา

1.3. สถานศึกษาควรประสานงาน กับตำรวจจราจร ให้มาช่วยปฏิบัติงานช่วงเวลา 06.00-08.00 น. และเวลา 15.30-18.00 น. ในเส้นทางที่นักเรียนใช้เดินทาง

1.4. สร้างความตระหนักในหลักความปลอดภัยแก่นักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อสร้าง วิถีชีวิตใหม่ ที่ว่า "ปลอดภัยไว้ก่อน" เพื่อนำไปสู่ความปลอดภัยที่ยั่งยืน เช่น จัดป้าย เอกสาร จดหมาย ข่าว เสียงตามสาย เกี่ยวกับอันตราย

ของเด็กที่เกิดขึ้นจากการเดินทางไป-กลับ
สถานศึกษา เป็นต้น

1.5. นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการ
มีนปฏิบัติตามกฎจราจร โดยจัดในช่วงเวลาและ
โอกาสที่เหมาะสม เช่น จัดระบบการจราจร
ในสถานศึกษาสำหรับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกับ
ตำรวจจราจรโดยตรง

1.6. เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการ
พินิจฉัยพยาน นำส่งสถานพยาบาล และรายงาน
ผู้บังคับบัญชาทราบ

2) การเดินทางโดยยานพาหนะทางบก

สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนว่าเป็น
ปัญหาสำคัญที่ทุกประเทศกำลังเผชิญอยู่ และ
แนวโน้มมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บสูงขึ้น โดยองค์การ
อนามัยโลกระบุว่าทุกปีมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ
ทางถนนประมาณ 1.3 ล้านคน มีผู้บาดเจ็บหรือ
พิการประมาณ 50 ล้านคน อุบัติเหตุทางถนน
เป็นสาเหตุการตายอันดับแรกในกลุ่มอายุ
ระหว่าง 15-29 ปี และเป็นสาเหตุการตาย
อันดับสอง ในกลุ่มเด็กอายุระหว่าง 5-14 ปี
นอกเหนือจากนั้นมากกว่าร้อยละ 50 ของผู้เสียชีวิต
จากอุบัติเหตุทางถนนเป็นกลุ่มคนเดินเท้า
ผู้ใช้รถจักรยาน และผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์
ดังนั้น หากไม่มีการวางแผนป้องกันและ
แก้งปัญหาดังกล่าว อัตราการเสียชีวิตจาก
อุบัติเหตุทางถนนในประเทศที่ยากจนจนถึง
ปานกลางจะสูงขึ้นเป็นสองเท่าในปี ค.ศ. 2020
โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดทำรายงาน
สถานการณ์โลกเรื่องความปลอดภัยทางถนน
เมื่อปี ค.ศ. 2004 ระบุว่า ในปี ค.ศ. 2030 การ
เสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุทางถนนจะกลายเป็น
สาเหตุหลักในอันดับที่ 5 จากที่เคยอยู่ในอันดับ

ที่ 9 ในปี ค.ศ.2004 โดยจะเป็นอันดับสูงขึ้นกว่า
สาเหตุการเสียชีวิตจากโรคเอดส์ วัณโรค และ
มะเร็งปอด ที่ในขณะนี้ เป็น สาเหตุการเสียชีวิต
ในอันดับต้น ๆ

มาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไข

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการ
จราจรทางบกและข้อปฏิบัติในการขับขี่ปลอดภัย
แก่นักเรียน

2. กำกับ ดูแลให้นักเรียนหรือผู้ขับขี่
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก
และข้อปฏิบัติในการขับขี่ปลอดภัย เช่น การขับขี่
รถจักรยานยนต์ของนักเรียนให้ขับขี่ชิดของทางซ้าย
ขับตามกันเป็นแถวห้ามแซง ให้มีการตรวจสอบ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ของจักรยานยนต์ให้อยู่ในสภาพ
ที่สมบูรณ์และปลอดภัยอยู่เสมอ ผู้ซ้อนท้ายรถ
จักรยานยนต์ต้องสวมหมวกนิรภัยและซ้อนท้าย
เพียง 1 คน เป็นต้น

3. อบรมพนักงานขับรถรับ - ส่งนักเรียน
ให้มีความรู้และปฏิบัติตามกฎจราจร โดยขอ
ความร่วมมือจากสำนักงานป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยจังหวัด สำนักงานขนส่งจังหวัด และ
ตำรวจจราจร

4. ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

